

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากไม้ในป่าชุมชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจาก
ประสบเหตุภัยพิบัติสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นเพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต
ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนหรือสมาชิกป่าชุมชนใช้ประโยชน์จากไม้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
ในป่าชุมชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจากประสบเหตุภัยพิบัติสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็น
เพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๔) และมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่
๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการใช้ประโยชน์
จากไม้ในป่าชุมชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจากประสบเหตุภัยพิบัติสาธารณะหรือ
มีเหตุจำเป็นเพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ไม้” หมายความว่า ไม้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในป่าชุมชน

“ใช้ประโยชน์จากไม้” หมายความว่า การใช้ประโยชน์จากไม้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
ในป่าชุมชนไปใช้บรรเทาความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจากประสบเหตุภัยพิบัติสาธารณะหรือ
มีเหตุจำเป็นเพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ

“ไม้ทรงคุณค่า” หมายความว่า ไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และให้หมายความ
รวมถึงไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตามลักษณะหรือชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ภัยพิบัติสาธารณะ” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ
อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด
ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน
หรือของรัฐ

“คำขออนุญาต” หมายความว่า คำขออนุญาตใช้ประโยชน์จากไม้

“หนังสืออนุญาต” หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากไม้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกป่าชุมชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า สมาชิกหรือคณะกรรมการซึ่งได้รับหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากไม้

“เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน” หมายความว่า เจ้าหน้าที่สังกัดกรมป่าไม้ที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน

“เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้หรือศูนย์ป่าไม้แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ คณะกรรมการหรือสมาชิกประสงค์จะใช้ประโยชน์จากไม้ในพื้นที่ป่าชุมชนที่ตนเป็นคณะกรรมการหรือสมาชิกภายในเขตจังหวัดเดียวกันกับพื้นที่ที่ป่าชุมชนนั้นตั้งอยู่ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการโดยมติเสียงข้างมากยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่ป่าชุมชนนั้นตั้งอยู่พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ หรือ

(๒) สมาชิกแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในกรณีที่คณะกรรมการโดยมติเสียงข้างมากเห็นชอบให้มีการใช้ประโยชน์จากไม้ได้ ให้คณะกรรมการยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่ป่าชุมชนนั้นตั้งอยู่พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

ให้คณะกรรมการพิจารณาและมีมติตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งความประสงค์จากสมาชิก

ข้อ ๕ คำขออนุญาตตามข้อ ๔ ต้องระบุรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์จากไม้

(๒) สถานที่ที่จะมีการใช้ประโยชน์จากไม้ที่ขออนุญาต

(๓) ระยะเวลาใช้ประโยชน์จากไม้ที่ขออนุญาต

(๔) จำนวน ชนิด และขนาด ของไม้ที่จะใช้ประโยชน์

(๕) แผนที่สังเขปหรือภาพถ่ายแสดงบริเวณพื้นที่ป่าชุมชนที่ขออนุญาตใช้ประโยชน์จากไม้

(๖) แผนการปลูกไม้ทดแทนภายหลังจากการใช้ประโยชน์จากไม้ที่ได้รับอนุญาต โดยชนิดพันธุ์ไม้ที่นำมาปลูกทดแทนให้พิจารณาชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับระบบนิเวศและสภาพพื้นที่ที่นำไปปลูกด้วย

ข้อ ๖ การยื่นคำขออนุญาตตามข้อ ๔ ให้ยื่น ณ สถานที่หรือวิธีการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ
- (๒) ศูนย์ป่าไม้แห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ
- (๓) สถานที่อื่นหรือโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๗ เมื่อได้รับคำขออนุญาตตามข้อ ๔ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอออกใบรับคำขอ ให้แก่ผู้ยื่นคำขออนุญาตไว้เป็นหลักฐาน

ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานตามข้อ ๔ หากเห็นว่าเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนและถูกต้อง ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ยื่นคำขออนุญาตเพื่อให้ส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วนและถูกต้องภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอกำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ยื่นคำขออนุญาตไม่ส่งเอกสารหลักฐานภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคำขอนั้นเป็นอันยกเลิกนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตทราบ

กรณี que เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอตรวจสอบแล้วเห็นว่าเอกสารหลักฐานครบถ้วนและถูกต้องให้ส่งสำเนาคำขออนุญาตพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้เลขานุการคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนออกไปทำการตรวจสอบป่าในพื้นที่ป่าชุมชนตามที่ระบุไว้ในคำขออนุญาตภายในห้าวันนับแต่วันที่เลขานุการคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดได้รับคำขอและเอกสารหลักฐานครบถ้วนและถูกต้อง

ข้อ ๘ ในการตรวจสอบป่า ให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนเป็นผู้นัดวันและเวลาที่จะตรวจสอบป่า พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตทราบ และให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตนำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบป่าตามวันและเวลาที่กำหนด หากไม่นำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบป่าตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนกำหนดวันและเวลาในการตรวจสอบป่าใหม่โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตทราบอีกครั้ง หากผู้ยื่นคำขออนุญาตไม่นำเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบป่าตามกำหนดเวลาดังกล่าวอีก ให้ถือว่าคำขอนั้นเป็นอันสิ้นผลและให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตทราบ

ข้อ ๙ ให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนตรวจสอบป่าให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เข้าตรวจสอบป่าตามข้อ ๘ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจตรวจสอบป่าให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสิบห้าวัน โดยให้แจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาเป็นหนังสือให้เลขานุการคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดทราบ

เมื่อได้ตรวจสอบสภาพป่าตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้เลขานุการคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด รายงานผลการตรวจสอบสภาพป่า และจัดทำความเห็นเสนอคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตรวจสอบสภาพป่าแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๐ การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากไม้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) การอนุญาตจะต้องเป็นไปเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจากประสบเหตุ ภัยพิบัติสาธารณภัยหรือมีเหตุจำเป็นเพื่อช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ โดยการพิจารณา ให้ความช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษขอให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าชุมชนของผู้ได้รับ ความช่วยเหลือด้วย

(๒) การใช้ประโยชน์จากไม้ต้องเป็นไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

(๓) ให้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากไม้ตามธรรมชาติซึ่งไม่ใช่ไม้ทรงคุณค่าก่อน หากจำนวนไม้ตามธรรมชาติซึ่งมิใช่ไม้ทรงคุณค่ายังไม่เพียงพอ หรือไม้นั้นมีขนาดไม่เหมาะสม ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงจะอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่มีขนาดความโตไม่เกิน สองร้อยเซนติเมตรได้ โดยวัดรอบลำต้นตรงที่ระดับความสูงหนึ่งร้อยสามสิบเซนติเมตรจากพื้นดิน เว้นแต่ต้นไม้ที่ลำต้นมีลักษณะผิดปกติ ให้วัดโดยรอบลำต้นตรงที่ถัดจากที่มีลักษณะผิดปกติขึ้นไป ใกล้ชิดที่สุด

(๔) สถานที่ที่จะมีการใช้ประโยชน์จากไม้ต้องอยู่ภายในเขตจังหวัดเดียวกับพื้นที่ที่ป่าชุมชน ที่มีการขออนุญาตใช้ประโยชน์จากไม้ตั้งอยู่

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่ไม้ทรงคุณค่าที่ล้มตามธรรมชาติ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาคำขออนุญาตให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบสภาพป่าตามข้อ ๙ วรรคสอง

ข้อ ๑๒ ในการพิจารณาอนุญาตตามข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด พิจารณาอนุญาตได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่กรณีตามที่ขออนุญาต และให้คำนึงถึงผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้นกับระบบนิเวศในบริเวณที่ไม้ขึ้นอยู่เมื่อมีการนำไม้ไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งแผนการปลูกไม้ทดแทน ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์จากไม้ตามที่ได้รับหนังสืออนุญาตประกอบด้วย

ข้อ ๑๓ ให้ผู้รับอนุญาตทำการล้มไม้ได้ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และกรรมการจัดการป่าชุมชนอย่างน้อยสองคน ทั้งนี้ อาจขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มีทักษะ หรือประสบการณ์เป็นผู้กระทำการล้มต้นไม้ขึ้นให้แทนก็ได้ โดยให้ถ่ายภาพต้นไม้ก่อนที่จะล้มไม้ การล้มไม้นั้น ต่อไม้ ไม้ที่ล้มแล้ว และไม้ที่ตัดเป็นท่อน และจัดทำบันทึกการล้มไม้ไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๔ เมื่อผู้รับอนุญาตได้ใช้ประโยชน์จากไม้ตามที่ได้รับหนังสืออนุญาตเสร็จสิ้นแล้วให้แจ้ง เป็นหนังสือพร้อมแนบสำเนาบันทึกการล้มไม้ต่อประธานกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดทราบภายใน เจ็ดวันนับแต่วันที่ดำเนินการเสร็จสิ้น และให้เริ่มต้นดำเนินการตามแผนการปลูกไม้ทดแทน ตามรายละเอียดที่ได้ยื่นไว้พร้อมคำขออนุญาต

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่หนังสืออนุญาตชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับหนังสืออนุญาต ยื่นคำขอรับใบแทนหนังสืออนุญาตต่อประธานกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด โดยส่งคืนหนังสือ อนุญาตเดิมที่ชำรุดหรือยื่นหลักฐานแจ้งความกรณีสูญหายหรือถูกทำลาย เพื่อให้ประธานกรรมการ ป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาออกใบแทนหนังสืออนุญาตต่อไป

การออกใบแทนหนังสืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้แบบหนังสืออนุญาตเดิม โดยเขียน หรือประทับตราคำว่า “ใบแทน” ด้วยหมึกสีแดงด้านบน และให้ระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน หนังสืออนุญาตพร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ออกใบแทนหนังสืออนุญาตไว้ด้วย

ข้อ ๑๖ ให้ประธานกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาออกใบแทนหนังสืออนุญาต ฉบับเดิม ที่ชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ

ข้อ ๑๗ คำขออนุญาต ใบรับคำขออนุญาต หนังสืออนุญาต รายงานผลการตรวจสภาพป่า และบันทึกการล้มไม้ ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๘ ให้ประธานกรรมการนโยบายป่าชุมชนรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจ ออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยนั้นให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเสริฐ จันทรวงทอง

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายป่าชุมชน